

1. UVOD

Ova Politika borbe protiv podmićivanja (u daljem tekstu "*Politika*") se primenjuje na sve zaposlene i poslovne saradnike koje nastupaju u ime kompanije **AkvaPan Inženjering**. Politika je namenjena je da dopuni i proširi *Kodeks poslovne etike i ponašanja AkvaPan Inženjering-a*.

2. SVRHA OVE POLITIKE

Svrha ove Politike je da:

- jasno definiše posvećenost **AkvaPan Inženjering** zabrani podmićivanja i korupcije i poštovanju zakonskih propisa iz ove oblasti;
- definiše principe za identifikovanje i sprečavanje potencijalnog podmićivanja i korupcije kako bi zaštitio integritet i reputacija **AkvaPan Inženjering**
- utvrdi pravila koja će se primenjivati u **AkvaPan Inženjering**, u cilju sprečavanja podmićivanja u svim aktivnostima pod kontrolom **AkvaPan Inženjering**.
- jasno komunicira informacije o principima za borbu protiv podmićivanja i korupcije kako internim tako i eksternim zainteresovanim stranama.

3. NA KOGA SE ODNOSI OVA POLITIKA?

Ova Politika se primenjuje na sve zaposlene i poslovne saradnike, uključujući dobavljače, konsultante, pružaoce usluga, partnere u zajedničkim ulaganjima, podizvođače koje nastupaju u ime kompanije **AkvaPan Inženjering**.

Lična odgovornost svih zaposlenih i poslovnih saradnika je da poštuju važeće zakone i propise, uz poštovanje *Kodeksa poslovne etike i ponašanja* i ove *Politike*.

4. ŠTA JE PODMIĆIVANJE?

AkvaPan Inženjering zabranjuje podmićivanje (u nastavku definisano) u svim oblicima i u svim poslovnim dogovorima i odnosima. **AkvaPan Inženjering** je opredeljen za dostizanje najviših etičkih standarda i usklađenost sa važećim zakonima.

AkvaPan Inženjering ne toleriše nijedan oblik podmićivanja i zabranjuje svakom zaposlenom i poslovnom saradniku da daje ili prima bilo kakav mito. Kada se koristi u ovoj politici, "**podmićivanje**" se definiše kao:

- davanje, obećavanje, nuđenje, odobravanje, omogućavanje dostupnosti (*davanje mita*), ili – za sebe ili nekog drugog
- primanje, prihvatanje obećanja ili zahtevanje (*primanje mita*) neprikladne koristi u zamenu za posebnu odluku, radnju, uslugu, korist ili prednost u ostvarivanju zaposlenja ili angažmana od strane primaoca.

Pod podmićivanjem se takođe podrazumeva neprikladna korist, odnosno nešto što može biti ili ima jasnu novčanu vrednost, kao što su gotovina, pokloni, poklon-kartice, zabava, popusti, usluge u naturi, kao i sponzorstva, dobrotvorna davanja i ponude za zaposlenje i staž, koji se daju primaocu ili licu povezanom sa primaocem.

5. ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

Vođa tima za etiku i usaglašenost odgovoran je za obuku rukovodstva i zaposlenih za sprovođenje procedura i uputstva koje su urađene da bi se zaposleni upoznali sa ovom politikom i zakonima koji se primenjuju.

Rukovodioci na svim nivoima su odgovorni za sprovođenje ove politike, za obaveštavanje zaposlenih o njihovim dužnostima i odgovornostima u vezi sa ovom Politikom i za obezbeđenje primene i pridržavanja ove politike od strane zaposlenih.

Svi zaposleni su pojedinačno obavezni da pročitaju ovu politiku i da poštuju ovu politiku i zakone koji se odnose na poslovanje Kompanije. Mora se prijaviti svako poznato ili sumnjivo, stvarno ili potencijalno kršenje ove politike ili zakona koji se primenjuje u pogledu borbe protiv podmićivanja.

Ukoliko ste u nedoumici u pogledu sopstvenih odgovornosti, ili imate pitanja ili biste iskazali zabrinutost u vezi sa poslovnom praksom koja bi mogla da predstavlja kršenje ove politike ili zakona koji se primenjuju, treba se obratiti vašem rukovodiocu ili Vođi tima za etiku i usaglašenost

6. SPREČAVANJE ODMAZDE/OSVETE

AkvaPan Inženjering zabranjuje odmazdu (uključujući pokušaj kažnjavanja ili diskriminisanja) protiv lica koje u dobroj veri prijavi ili učestvuje u istrazi sumnjivog nepropisnog ponašanja, uključujući nepropisno ponašanje kojim se može kršiti ova Politika. Svaka takva odmazda može biti predmet pokretanja disciplinske mere i dovesti i do prestanka radnog odnosa.

7. SARADNJA SA JAVNIM SLUŽBENCIMA

Javni službenik predstavlja osobu koja ima zakonodavnu, upravnu ili sudsku funkciju, odnosno svaka osoba koja obavlja javnu funkciju, uključujući i funkciju u javnoj agenciji ili javnom preduzeću, ili bilo koji službenik ili zastupnik javne domaće ili međunarodne organizacije, ili bilo koji kandidat za javni položaj. Primeri uključuju:

- nosioce javnih funkcija na nacionalnom, državnom/pokrajinskom ili opštinskom nivou,
- uključujući i članove zakonodavnih tela, nosioce izvršnih funkcija i pravosuđa;
- funkcionere političkih stranaka;
- kandidate za javne funkcije;

- državne službenike, uključujući i zaposlene u ministarstvima, javnim agencijama, upravnim sudovima i javnim odborima;
- službenike javnih međunarodnih organizacija, npr. UN, EU
- zaposlene u državnim preduzećima, osim ako preduzeće posluje na uobičajenoj komercijalnoj osnovi na tj. na osnovi koja je suštinski ista kao i ona za privatno preduzeće, bez povlašćenih subvencija ili drugih privilegija.

Mito javnim službenicima predstavlja davanje ili nuđenje bilo čega od vrednosti ili bilo kakve pogodnosti javnom službeniku ili u korist javnog službenika u cilju vršenja uticaja na njegovo odlučivanje, poput ishoda revizije ili inspekcije ili odluke o uspostavljanju ili nastavku poslovnog odnosa ili izricanju novčane kazne.

Iako nikada ne smete da nudite mito bilo kome ili da ga prihvatate od bilo koga, treba naročito da vodite računa da ne učestvujete ni u kakvom podmićivanju ili nepropisnom poslovanju sa javnim službenicima, jer svaka aktivnost **AkvaPan Inženjering** u vezi sa javnim službenicima ili licima povezanim sa njima može da nosi dodatne i reputacione rizike i povećan rizik neusklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Nikada ne treba da nudite ili pružate nekome bilo šta ako biste time prekršili zakon, čak i ako taj postupak sam po sebi ne bi predstavljao kršenje ove Politike. Takođe vodite računa da poštujete sve zakonske zahteve prilikom sklapanja ugovora sa javnim službenicima i posavetujte se nadležnim licem za etiku i usaglašenost ako imate bilo kakve nedoumice.

8. REPREZENTACIJA I POKLONI (BILO DA SE DAJU ILI PRIMAJU)

U mnogim slučajevima prihvatanje i pružanje skromnih i prikladnih poklona i poslovne reprezentacije je potpuno legitimno, ali reprezentacija i pokloni – bilo da se daju ili primaju – moraju biti ograničeni na skromnu vrednost koja neće premašiti novčani limit (ili protivvrednost) utvrđen važećim zakonima i za jasne i legitime poslovne svrhe, propisano dokumentovani i opravdani.

Možete razmotriti prihvatanje (i) poklona skromne vrednosti, koja ne premašuje novčani limit (ili protivvrednost) utvrđen važećim zakonima i koji se daje većem broju lica, (ii) manje simbolične poklone ili (iii) cveće ili jednostavne poklone koji se uobičajeno daju u određenom socijalnom kontekstu, ako je to prikladno i razumno. Troškovi načinjeni u vezi sa službenim licima moraju biti tesno praćeni.

Reprezentacija ili pokloni se ne smeju obezbediti odnosno davati sa namerom da će primalac za uzvrat zaključiti neku konkretnu poslovnu transakciju ili doneti konkretnu odluku. Do prihvatanja reprezentacije ili primanja poklona ne sme doći ako postoji, ili bi moglo postojati, očekivanje da ćete se zbog reprezentacije ili primanja poklona saglasiti u ime **AkvaPan Inženjering** da zaključite konkretnu poslovnu transakciju ili da ćete doneti drugu konkretnu odluku.

Određena pravila i smernice važe u svim okolnostima:

- ☞ Nikada nikome ne dajte i nikada ni od koga ne prihvatajte poklone u novcu, bilo posredno ili neposredno. Isto važi i za poklone koji su ekvivalentni gotovini, poput poklon-kartica;
- ☞ Nikada ne prihvatajte dnevnicu za troškove – stvarni troškovi bi morali da se provere i po potrebi plate ili nadoknade (u suprotnom bi ispalo da dajete poklon u gotovini);
- ☞ Obroci, pokloni ili poslovna reprezentacija, kao i troškovi puta i smeštaja ne treba da budu prekomerni i treba da budu razumni u svim okolnostima. Ako niste sigurni da li bi neki obrok, pokloni ili poslovna reprezentacija bili prekomerni, uvek se posavetujte sa svojim nadležnim licem za etiku i usaglašenost.
- ☞ Aktivnost treba da bude vezana za stvarnu poslovnu svrhu. Uopšteno, u vreme obroka ili događaja sa poslovnom reprezentacijom uvek treba da bude prisutan jedan zaposleni.
- ☞ Javne službenike ne treba pozivati na prestižne događaje.
- ☞ Nikada ne nudite gostoprimstvo ili poslovnu reprezentaciju, niti ih prihvatajte od osobe koja može da utiče na predstojeću ili tekuću stvar u koju je uključena kompanija (na primer, ako imaju moć da odobre neki zahtev, obave inspekciju ili utiču na pregovore o sklapanju ugovora, tendere ili postupke odabira dobavljača). U svim okolnostima isto važi i za sve sporazume koji podrazumevaju, ili se stiče utisak da podrazumevaju, ponudu nečeg u zamenu za neku pogodnost za kompaniju;
- ☞ Uvek vodite računa o pravilima naših poslovnih partnera i javnih službenika u pogledu prihvatanja poklona i poslovne reprezentacije. Ne nudite poklone ili poslovnu reprezentaciju za koje znate da su nedozvoljeni prema njihovim propisima. Takođe, ako posluje sa javnim službenicima, upoznajte se sa regulativom koja se odnosi na postupanje javnih službenika.

9. POPUSTI, RABAT, PROVIZIJE I BONUSI

Preterani popusti na cene i naknada mogu da se smatraju podmićivanjem ili mogu biti korišćeni da olakšaju podmićivanje.

AkvaPan Inženjering nudi popuste razne vrste kao što su sniženja cena/popusti ili rabat klijentima u nekim slučajevima. Uobičajeno je da se popusti ponude direktno klijentima ili indirektno preko poslovnih saradnika. Isto tako, **AkvaPan Inženjering** može da se saglasi da poslovnom saradniku isplati procentualnu proviziju, nagradu za uspeh ili bonus za zakonite i dokumentovane poslove koje je poslovni saradnik stvarno obavio, sve dok to ne predstavlja kršenje važećih zakona i propisa. Uslovi ovakvih aranžmana moraju biti definisani u pisanom obliku (pisani ugovori) i komercijalno opravdani i njima se ne smeju kršiti važeći zakoni.

10. NEZVANIČNA PLACANJA

AkvaPan Inženjering ne koristi takozvana “nezvanična plaćanja” ili “plaćanja za olakšice”. Radi se o tipično manjim plaćanjima službenim licima da bi ovi ubrzali ili obezbedili obavljanje rutinskog vladinog/državnog posla, kao što je pribavljanje uobičajenih službenih dokumenata ili odobrenja. Ono što ne spada u “nezvanično” plaćanje” i nije zabranjeno je plaćanje zakonito

dokumentovanih naknada državnoj agenciji, kao što su takse za zahtev za dozvolu koje se plaćaju državnoj službi nadležnoj za izdavanje dozvola.

AkvaPan Inženjering neće tolerisati da njeni zaposleni ili treće strane koja su u odnosu sa kompanijom nude, obećavaju, traže, zahtevaju, daju ili prihvataju bilo koju vrstu plaćanja za olakšice ka ili od bilo koje treće strane. Ako je od vas zatraženo nezvanično plaćanje, treba da konsultujete rukovodioca ili nadležno lice za etiku i usaglašenost

11. DOBROTVORNI PRILOZI, SPONZORSTVA, DONACIJE

AkvaPan Inženjering podržava dobrotvorne grupacije za legitimne svrhe. Donacije moraju imati za cilj korist za društvo i realizovane na način kojim se pokazuje korporativna socijalna odgovornost. Nikakve donacije ne smeju se davati uz izričiti ili implicitni uslov korišćenja ili kupovine **AkvaPan Inženjering** proizvoda.

AkvaPan Inženjering podržava sponzorstva vezana za naučne, sportske i kulturne organizacije i događaje koji doprinose razvoju društvene zajednice. Sponzorstva se moraju realizovati na putem pisanih ugovora i zakonskim zahtevima.

U kompaniji **AkvaPan Inženjering** političke donacije se ne mogu davati kao sredstvo za postizanje nepoštene prednosti u poslovnoj transakciji. U slučajevima kada su političke donacije zakonite i prikladne, ne predstavljaju sredstvo za postizanje nepoštene poslovne prednosti i podržavaju demokratski proces, njihovo davanje mora pisano da odobri Direktor. Sve takve donacije moraju da budu dokumentovane i evidentirane, što podrazumeva i potvrdu o prijemu.

U slučaju identifikacije povećanih rizika vezanih za dobrotvorne priloge, sponzorstva i donacij, sprovodi se Due Diligence postupak u cilju dodatne istrage i preduzimanja mere predostrožnosti radi eliminisanja ili ublažavanja rizika podmićivanja.

12. ANGAŽOVANJE TREĆIH STRANA

Kompanija može da snosi odgovornost za mito koji plati bilo ko radi u ime kompanije, ili za mito koji plati bilo ko pruža usluge Kompaniji. Stoga nikada ne smemo da ovlašćujemo treće strane ili da od njih tražimo da plaćaju ili primaju mito od poslovnih partnera ili javnih službenika, niti smemo da previdimo aktivnosti trećih strana koje postupaju u ime kompanije na način koji može biti u suprotnosti sa zakonskim zahtevima i ovom Politikom i Kodeksom ponašanja dobavljača

Primeri trećih strana uključuju kupce, distributere, dobavljači, konsultante, izvođači radova i pružaoci usluga, advokati, poreski savetnici i sl.

Svaki postupak treće strane koja je kandidat za obavljanje usluga za kompaniju ili ih već obavlja za koji smatrate da krši ovu Politiku treba da prijavite svom nadležnom rukovodiocu ili Vođi tima za etiku i usaglašenost.

U cilju identifikovanja i sprečavanja rizika podmićivanja, potrebno je sprovesti odgovarajuću posebna provera poslovanja (Due Diligence) poslovnih partnera. Postupci moraju biti strukturisani i proporcionalni identifikovanim rizicima. Ponovljeni Due Diligence može biti potreban ako poslovni odnos traje duže vreme ili je došlo do promena okolnosti.

U slučaju identifikacije povećanih rizika u Due Diligence postupku novih poslovnih partnera oni se moraju istražiti i potrebno je preduzeti sve predostrožnosti i mere radi eliminisanja ili ublažavanja rizika podmićivanja kod poslovnih partnera.

Poslovni partneri moraju biti svesni ove politike. U određenim slučajevima, od poslovnih partnera se mora zatražiti da se pridržavaju ove *Politike i Kodeksa poslovne etike i ponašanja dobavljača* i da daju garancije protiv podmićivanja.

13. FINANSIJSKA EVIDENCIJA I DOKUMENTACIJA

Svi troškovi **AkvaPan Inženjering**, uključujući troškove reprezentacije, putovanja i poklone, moraju biti odmah i tačno dokumentovani u pisanom obliku, u skladu sa računovodstvenim i finansijskim procedurama. Dokumentacija o troškovima treba da sadrži svrhu trošenja, trošak i primaoca / imena uključenih osoba ili entiteta, kao i sve ostale bitne informacije koje tačno opisuju načinjeni izdatak, uključujući spisak priznanica.

14. PRIJAVLJIVANJE PREKRŠAJA

Ako primetite ponašanje koje bi moglo da predstavlja kršenje ove Politike ili vam se neko obrati u svrhu podmićivanja ili korupcije, prijavu možete izvršiti:

☞ lično nadležnom licu za etiku i usaglašenost:

Siniša Bjelica : +381 64 838 39 80 / sinisa.bjelica@akvapan.com

☞ anonimno ubacivanjem u kutiju za Žalbe/Prijave/Komentari/Preporuke.

Mogući prekršaji će biti propisno provereni i istraženi i mogu dovesti do disciplinskih mera. Svaka takva prijava tretiraće se kao poverljiva u meri u kojoj to dozvoljava zakon. Neprijavlivanje kršenja ove Politike samo po sebi predstavlja kršenje ove Politike, kao i Kodeksa poslovne etike i ponašanja i podleže disciplinskim merama koje mogu da uključuju i prekid radnog odnosa.

Moguća ozbiljna kršenja Politike, poput prekršaja u koje su uključeni viši rukovodioci, značajni iznosi novca ili navodne kriminalne aktivnosti, treba smesta da se prijave nadležnom licu za etiku i usaglašenost ili Direktor.

U Čačku, Jun 2020:

Direktor:

Mr Vukašin Krunić